

Současný stav polyuretanových pěn pro čalounění

**Ing. Radek Sedlák
BPP a Eurofoam Brno**

Polyuretanové pěny kolem nás

Měkké PU pěny

- **Automobil**
palubní desky, těsnění, sedadla, odhlučnění motoru, filtry
- **Stavby**
akustické obklady, kročejová neprůzvučnost, dilatace, těsnění
- **Zdravotnictví**
rehabilitační a podpůrné pomůcky
- **Obuv, oděvy a sportovní pomůcky**
vycpávky, vystélky, proševy, podrážky, cyklistická sedla, bandáže
- **Spotřební potřeby**
mycí a leštící houby, inkoustové tiskárny, razítka, filtry vysavačů
- **Matrace a sedací nábytek**
- **Obaly**

Tvrdé PU pěny

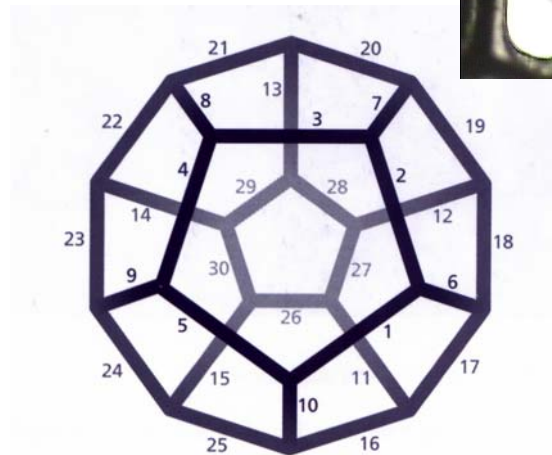
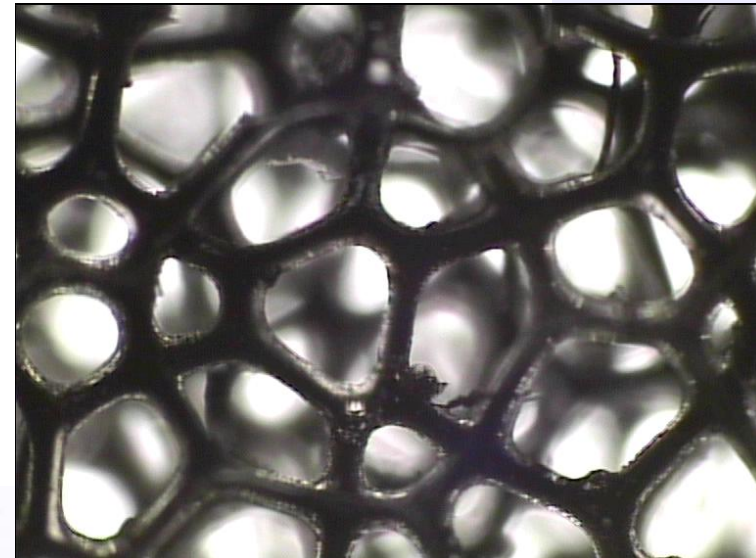
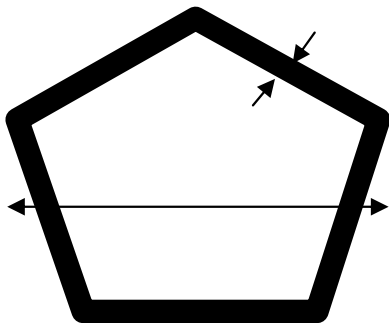
Výroba polyuretanové pěny

- **Základní komponenty**
  - polyol (polyether / polyester)
  - isocyanát (TDI / MDI)
- **Další komponenty**
  - voda
  - katalyzátory a stabilizátory reakce
  - další látky ovlivňující zvláštní vlastnosti pěny
(retardéry hoření, barviva, anti-oxidanty, apod)

Struktura polyuretanové pěny

- základní strukturální buňkou je 12-boký pětihran
- parametry buňky

- průměr buňky
- tloušťka vlákna
- velikost „okna“

7. Mezinárodní konference
čalouníků a dekoratérů

Parametry PU pěn

- **objemová hmotnost** kg/m³
- **odpor proti stlačení** kPa/ 40% (příp. 25%, 70%)
- **odpor proti vtlačení** N
- **pevnost v tahu** kPa min
- **tažnost** %
- **pevnost roztržení** N/cm
- **trvalá deformace** %
- **porezita** ppi, příp. mikron
- **provzdušnost** l / min
- **odolnost na plamen** třídy dle zkoušek
- **fogging** %
- **voduodpudivost**
- **vodunasákavost** %
- **povrchový odpor** Ohm
- **vnitřní odpor** Ohm/m³
- **a další**

Parametry na PU pěny pro čalounění a matrace

- **objemová hmotnost** EN ISO 845
- **odpor proti stlačení při 40%** EN ISO 3386-1
- **pevnost v tahu** EN ISO 1798
- **trvalá deformace (23°C, 50%)** EN ISO 1856
- **prodyšnost** ASTM D 1564
- **elasticita** DIN 53 573
- **odolnost proti ohni** BS 5852 Crib 5
MVSS 302
DIN 4102
DIN 5510 Teil 2
DIN EN 1021 Teil 1

Objemová hmotnost

- **Definice:** Hmotnost na jednotku objemu.
- **Vzorec:**
$$\text{Hustota (kg/m}^3\text{)} = \frac{\text{Váha (kg)}}{\text{Objem (m}^3\text{)}}$$
- **Norma:** ISO 845
- **Objemová hmotnost u PU pěn může dosahat teoreticky rozsahu 7 až 1000 kg/m³**

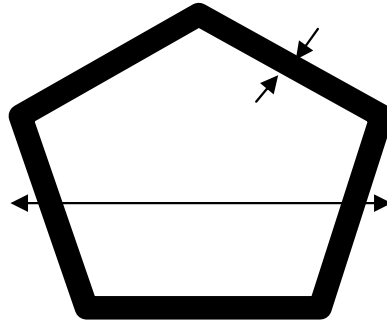
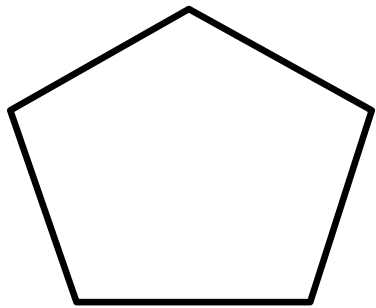
- **objemová hmotnost PU elastomeru je 1200 kg/m³**

vzduch tvoří u běžných
čalounických pěn
95 – 98% objemu

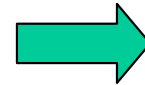
kg/m ³	%
15	98,75
19	98,42
25	97,92
35	97,08
50	95,83

Objemová hmotnost a struktura

- **Stejná struktura, rozdílná objemová hmotnost**

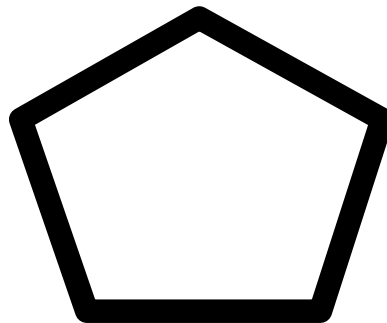
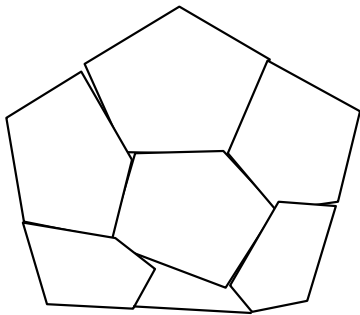

pěna s vyšší objemovou hmotností má silnější vlákna

předpoklad vyšší odolnosti vůči únavě či poškození

- **Stejná objemová hmotnost, rozdílná struktura**

pěna s většími buňkami má silnější vlákna

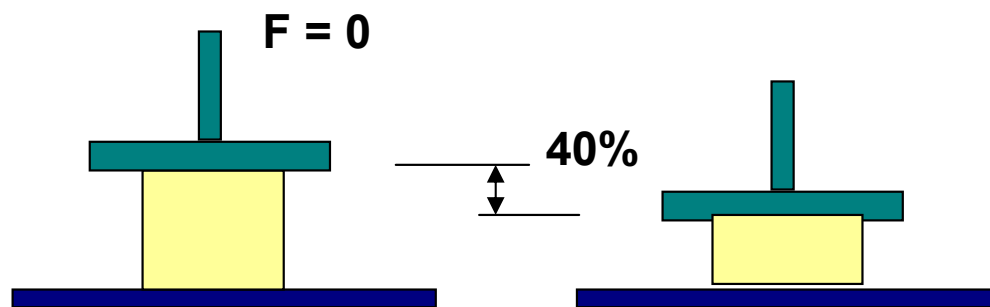

předpoklad vyšší odolnosti vůči únavě či poškození

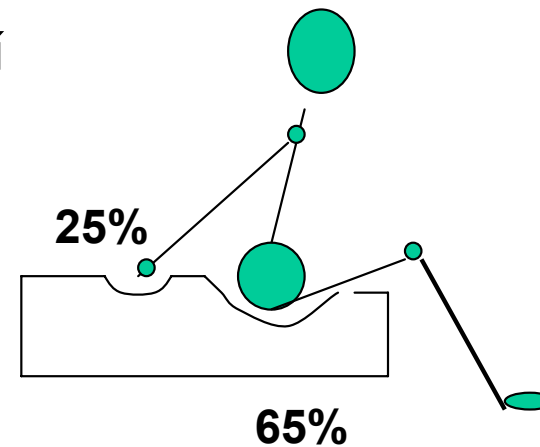
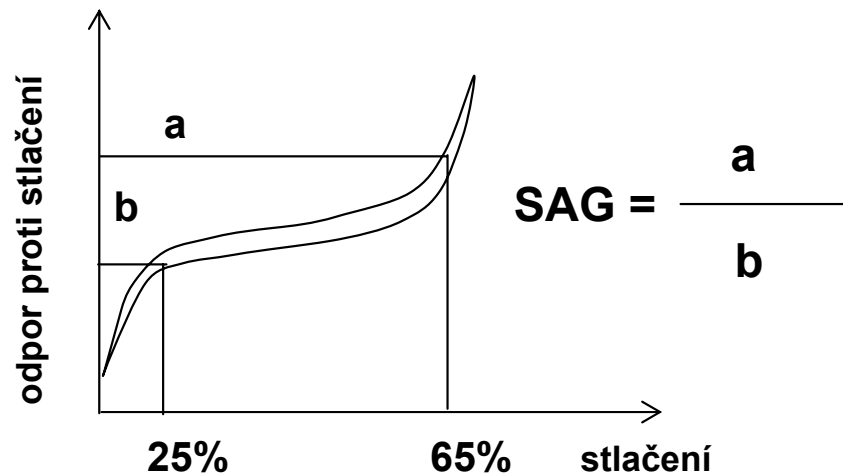
Odpor proti stlačení PU pěny

- parametr, který uživatel pěny vnímá již při prvním kontaktu
- standardně se udává jako síla nutná ke stlačení vzorku definované plochy o 40%
- při stejné objemové hmotnosti je možno produkovat pěny s rozdílným odporem proti stlačení (tvrdostní řady)

SAG faktor – parametr kvality

- SAG faktor je dán poměrem odporu proti stlačení při 65% a 25% stlačení
- ideální pěna:
  - povrchově měkká
  - jádrově tuhá

běžné pěny ... 2,0

HR- pěny 3,0

Dynamické namáhání versus změna tvrdosti

35 kg/m³	"měkké"	"normální"	"tvrdé"
CDH-40%	3,0	4,3	5,8
výrobní tolerance	2,7 - 3,3	3,9 - 4,9	5,2 - 6,8
+/- 10%	0,6	1,0	1,4 !
změknutí při užívání pěny -35%	1,05	1,50	2,03 !

- životnost = uchování si původních vlastností
(uživatel vnímá především „tvrdost“ event. „měkkost“)
- při stejném cyklickém zatížení a stejné objemové hmotnosti jsou změny u „tvrdých“ typů zřetelnější

SPRÁVNĚ POUŽÍVAT JEDNITLIVÉ TYPY PĚN V KONSTRUKCI

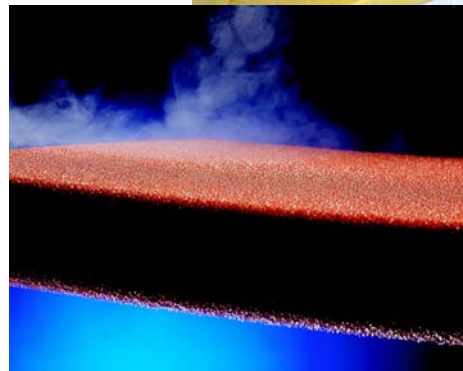
7. Mezinárodní konference
čalouníků a dekoratérů

Vývoj polyuretanových pěn

- 1. generace pěn
  - polovina 50-tých let
  - pěny esterového typu pro technické účely
  - uzavřené buňky
- 2. generace pěn
  - 60. léta
  - první eterové typy s otevřenými buňkami
  - první použití pro čalounický průmysl
- 3. generace pěn
  - 80. léta
  - první vysoce elastické pěny
  - tvrdostní řady

Vývoj polyuretanových pěn

- **80. léta – prudký rozvoj technický aplikací**
  - retikulované pěny – filtry a pěnové nosiče
  - těsnící pěny se speciálními vlastnostmi
  - tepelně tvarovatelné pěny, apod.
  - impregnované pěny
  - významný posun při vývoji zpracovatelských zařízení

Vývoj polyuretanových pěn

- 90.léta a současnost
značné rozšíření sortimentu se snahou o co nejpřesnější se přiblížení požadavkům zákazníků
 → - nutnost rozvoje kontrolních mechanismů během všech fází vývoje, výroby a expedice

Současný stav PU pěn pro čalounění

Sortiment umožňují vždy najít optimální konstrukční řešení

1. Standardní pěny

1a. pěny se sníženým odporem proti stlačení (W)

1b. pěny s normálním odporem proti stlačení (N)

1c. pěny se zvýšeným odporem proti stlačení (H)

2. Vysoce elastické pěny

(studené pěny, HR-pěny)

2a.

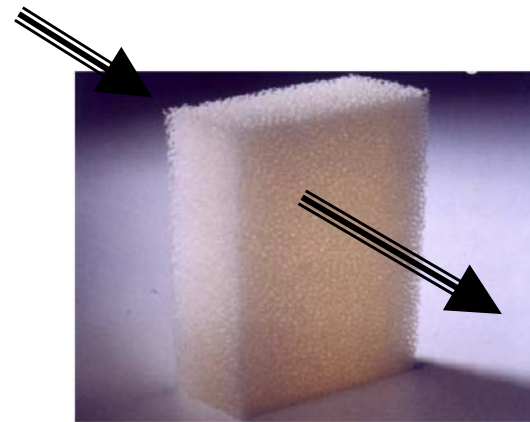
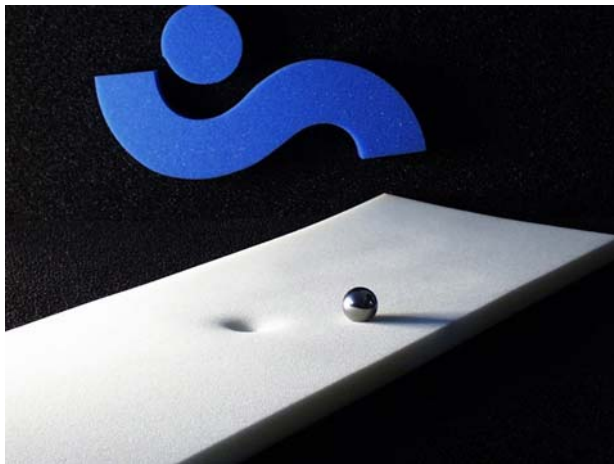
2b. Duren Komfort

2c. EMC, Celtex

Současný stav PU pěn pro čalounění

3. Speciální pěny

- pěny se sníženou hořlavostí
- viscoelastické pěny („líné“ pěny)
- „suché“ pěny (Dryfeel)

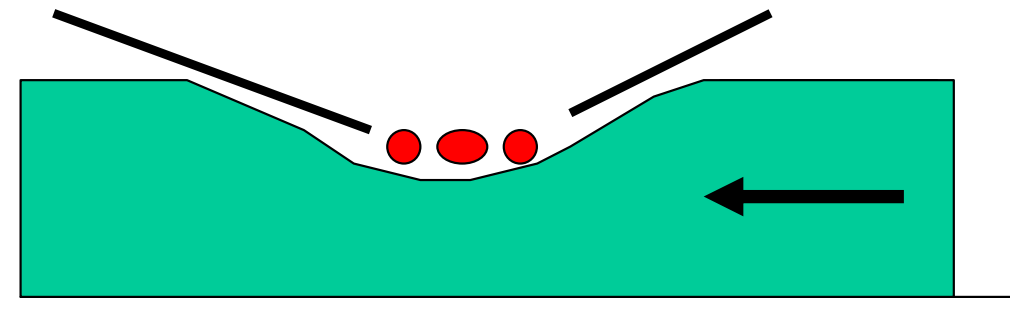

Současný stav PU pěň pro čalounění

Technologie

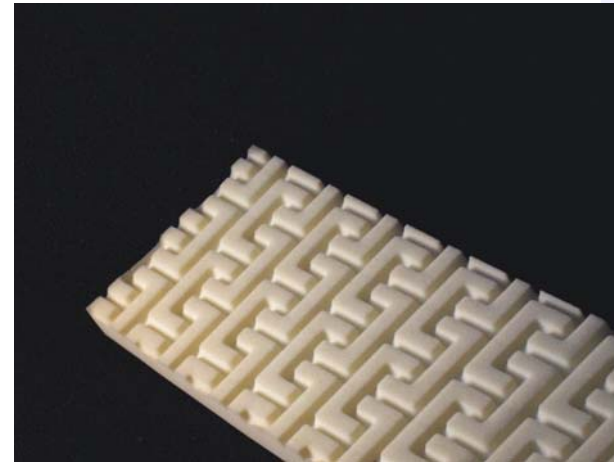
- Crush – formou násobného stačení bloku až na 15% objemu k maximálnímu „otevření“ buněk

Současný stav PU pěn pro čalounění

Technologie

- SMT – prostorová profilace povrchu

Současný stav PU pěň pro čalounění

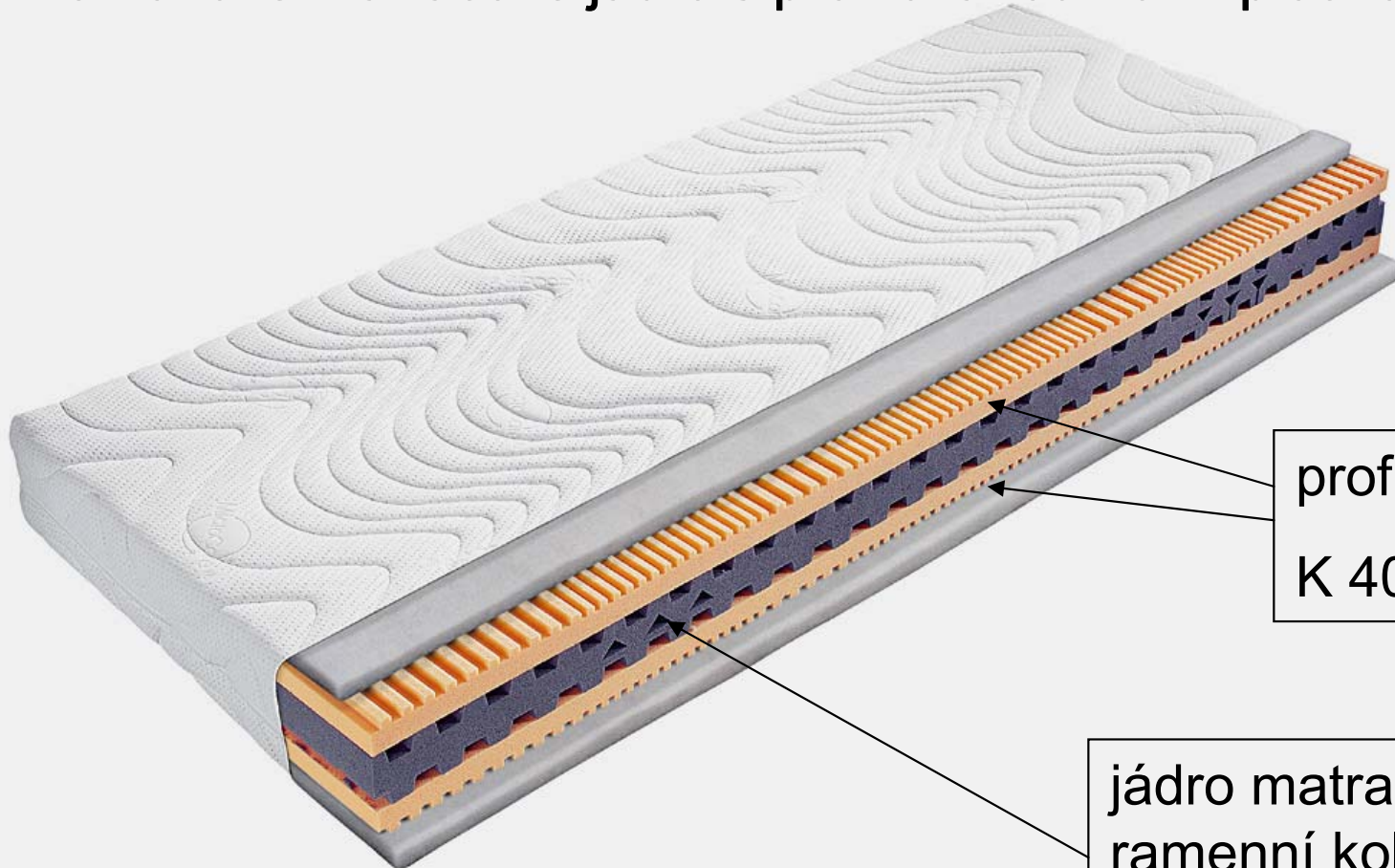
Technologie

- konečná úprava povrchu nástřikem PU barev (pružné, prodyšné, vodu nepropustné)

Matrace Sibylla –

5-zónové matracové jádro s profilovanou horní plochou

profilování
K 4036 orange

jádro matrace s
ramenní kolébkou
K 5553

Matrace Vario Saturn

7-zónová jednovrstvá matrace s 3D proměnnou profilací

